

Liikunnan täydennyskoulutusta
varhaiskasvatuksen henkilöstölle

Liikunnan täydennyskoulutusta varhaiskasvatuksen henkilöstölle

Koulutus on ammatillinen keino kehittää koko työyhteisön (päiväkoti, perhepäivähoito, avoin varhaiskasvatus) sekä yksittäisen työntekijänosaamista lasten liikuttajana sekä fyysisesti aktiiviseen elämäntapaan ohjaajana.

Täydennyskoulutusta järjestävät liikunnan aluejärjestöt eri puolilla Suomea. Aluejärjestöt tarjoavat työyhteisölle tai kunnalle koulutusta sekä sparrausta fyysisesti aktiivisen toimintakulttuurin edistämiseen.

Koulutukset tarjoavat varhaiskasvatuksen henkilöstölle välineitä lasten liikkumisen lisäämiseen ja oman työn kehittämiseen VASU2018 sekä varhaisvuosien fyysisen aktiivisuuden suositusten pohjalta.

Liikkuva varhaiskasvatus – Johtajan työpaja 2–3 t

Tavoite: Varhaiskasvatuksen toimintakulttuurin johtaminen on muutoksen johtamista. Toimintakulttuurin kehittäminen liikunnalliseksi edellyttää pitkäkestoista, pedagogisesti johdettua prosessia. Liikkuvan varhaiskasvatuksen toteutuminen arjessa helppottuu, kun johtamisen rakenteet ovat selkeät ja toiminta nivoutuu tiiviisti varhaiskasvatussuunnitelmaan.

Sisältö:

- Varhaisvuosien fyysisen aktiivisuuden suositusten ja Liikkuva varhaiskasvatus -ohjelman toteuttaminen ja johtaminen omassa yksikössä
- Kokemusten jakaminen aiheeseen liittyen
- Oman johtamisosaamisen vahvistaminen
- Rakenteet johtamisen tukena

Työpajassa saat työkaluja: perustehtävän johtamiseen, johtajuuden toimenpiteisiin, osaamisen johtamiseen, pedagogiikan johtamiseen sekä yhteistyöhön perheiden ja muiden tahojen kanssa.

Työpajassa hyödynnetään johtajan työkirjaa.

= luento ja keskustelua

Koulutusta työyhteisölle

Varhaisvuosien fyysisen aktiivisuuden suositukset ja Liikkuva varhaiskasvatus -ohjelma tutuksi 1 t

Pienten askelten perehdytys työyhteisölle 1,5–2 t

Liikkuva lapsi varhaiskasvatuksessa -työpaja 3 t

Sparrausta liikkeen lisäämiseen varhaiskasvatuksessa 1,5 t

= luento ja keskustelua

Varhaisvuosien fyysisen aktiivisuuden suositukset ja Liikkuva varhaiskasvatus -ohjelma tutuksi 1t

Tutustutaan varhaisvuosien fyysisen aktiivisuuden suosituksiin sekä Liikkuva varhaiskasvatus -ohjelmaan, ohjelman tavoitteisiin, siihen liittymiseen sekä ohjelmassa etenemiseen.

Pienten askelten perehdytys työyhteisölle 1,5–2t

Tutustutaan Liikkuva varhaiskasvatus -ohjelmaa ohjaavaan pienten askelten menetelmään ja sen taustajatuksiin. Luodaan ymmärrystä ohjelmassa etenemiseen sekä osaamista varhaiskasvatuksen kehittämiseen.

Liikkuva lapsi varhaiskasvatuksessa -työpaja Liikunta varhaiskasvatuksessa, jokaisen lapsen oikeus 3t

Varhaiskasvatuksen henkilökunnalla on hyvät mahdollisuudet vaikuttaa lasten liikkumiseen varhaiskasvatuspäivän aikana. Koulutuksessa tarkastellaan varhaiskasvatuspäivän aikaisen liikkumisen vaikutuksia koko yhteisön hyvinvointiin sekä etsitään yhdessä keinoja juuri oman varhaiskasvatusyksikön lasten ja henkilökunnan liikkumisen lisäämiseen.

Sparrausta liikkeen lisäämiseen varhaiskasvatuksessa 1,5t

Kohdeyksikön tarpeen mukaan Liikkuva varhaiskasvatus -ohjelmassa eteneminen yksikön arvo-pohja huomioiden. Tavoitteena lisätä henkilöstön ymmärrystä ja innostusta liikkeen lisäämiseen tavalliseen arkipäivään.

Liikuntakoulutusta varhaiskasvatuksen henkilöstölle

Iloa, leikkiä ja yhdessä tekemistä - varhaisvuosien fyysisen aktiivisuuden suosituksen käytäntöön **2 x 2½ tuntia**

Toiminnallinen oppiminen varhaiskasvatuksessa **3 t**

Lasten motoristen taitojen kehittäminen **3 t**
Lasten motoristen taitojen havainnointi **3 t**

Digiloikka **3 t**
Liikuntaa pienissä tiloissa **3 t**
Ihan pihalla **3 t**

= luentoja ja keskustelua

Iloa, leikkiä ja yhdessä tekemistä
– varhaisvuosien fyysisen aktiivisuuden suosituksen käytäntöön
2 x 2½ t

Koulutuksen tavoitteena on Varhaisvuosien fyysisen aktiivisuuden suositusten (OKM 2016:22) jalkauttamisen ohella tukea Liikkuva varhaiskasvatus -ohjelman toteuttamista. Koulutus antaa välineitä liikuntamyönteisen toimintakulttuurin kehittämiseen sekä herättelee keskusteluun ja ajatustenvaihtoon. Koulutuksessa korostetaan liikkumisen merkitystä lapsen kokonaisvaltaiselle hyvinvoinnille.

Toiminnallinen oppiminen varhaiskasvatuksessa 3 t

Vauhti virkistää, vähintään kolme tuntia liikkumista joka päivä

Lapsi oppii parhaiten käyttäen koko kehoaan ja kaikkia aistejaan. Toiminta ja liike liittyvät oleellisesti kaikkeen lapsen oppimiseen. Pienikin toiminnallinen tai liikunnallinen hetki kesken päivän lisää lapsen päivittäistä liikkumisen määrää, rauhoittaa, auttaa paremmin keskittymään sekä lisää tarkkaavaisuutta tuleviin tehtäviin. Koulutuksessa opitaan vasu-perusteisesti toiminnallistamaan varhaiskasvatuksen erilaisia oppimistilanteita.

Lapsen karkeamotorinen kehitys, motoriset perustaidot ja niiden harjaannuttaminen 3 t

Tekemällä taitoja monipuolisuus kunniaan

Koulutuksessa läpikäydään tiiviisti lapsen motorinen kehitys ja sen tukeminen, motoriset perustaidot ja perustaitojen harjaannuttaminen. Koulutuksessa on teoriataustan lisäksi motorisia perustaitoja, erityisesti tasapainoa ja liikkumistaitoja sekä kehonhahmotusta kehittäviä käytännön harjoituksia.

Lasten motoristen taitojen havainnointi 3 t

Ohjattu liikunta, onnistumisen elämyksiä

Havainnointi on osa varhaiskasvattajan perustehtävää. Arjen havainnot päivittäisissä tilanteissa antavat tietoa lapsen motorisesta kehityksestä ja luovat pohjaa liikuntakasvatuksen suunnitteluun ja toteutukseen. Koulutus antaa varhaiskasvattajalle välineitä havainnoinnin toteuttamiseen päivittäisessä työssä lasten parissa. Se vahvistaa näin varhaiskasvattajan osaamista lasten motoristen perustaitojen oppimisen tukijana sekä jokapäiväisen liikkumisen ja iloisten oppimiskokemusten mahdollistajana

Digiloikka liikkuen 3t

Vauhti virkistää – vähintään kolme tuntia liikkumista joka päivä ja

3. Kuuntele – anna lapselle mahdollisuus vaikuttaa

Miten tieto- ja viestintätekniikan (TVT) laitteet voisivat passivoimisen sijaan liikuttaa lapsia? Miten voit lasten kanssa koodata ilman ensimmäistäkään digilaitetta? Miten teet helpon QR- koodisuunnistuksen?

Koulutuksessa käydään läpi käytännön esimerkein miten voit toteuttaa liikkuvaa tapaa tutustua ohjelmointiajatteluun ja tukea laaja-alaisen osaamisen taitojen, erityisesti monilukutaidon kehittymistä.

TVT -taidot ja mediakasvatus ovat Vasussa läpäisyperiaatteella, eli ne eivät ole erillisiä oppimisen alueita, vaan varhaiskasvatuksen eheytyksessä toiminnassa TVT -laitteet voivat olla yksi väline toteuttaa kaikkia Vasun oppimisen osa-alueita. Tässä koulutuksessa perehdytään siihen, miten liikkuminen ja toiminnallisuus yhdistyvät TVT -taitojen harjoitteluun ja mediakasvatukseen.

Liikuntaa pienissä tiloissa 3t

Vauhti virkistää – vähintään kolme tuntia liikkumista joka päivä, välineet ja lelut – innosta kokeilemaan

Miten pienissä, ahtaissa tiloissa voi turvallisesti mahdollistaa lasten riittävän fyysisen aktiivisuuden? Voisiko odotteluhetki olla jumppahetki? Voisiko siirtymätilanteessa harjoitella motorisia taitoja? Miten muutat huonekalut ja kierrätysmateriaalin liikuntavälineiksi?

Tässä koulutuksessa käydään läpi pieniin tiloihin sopivia liikuntaleikkejä ja ideoidaan, miten liikkuminen ja toiminnallisuus on mahdollista tuoda kaikkiin arjen hetkiin myös pienissä tiloissa. Tässä koulutuksessa esillä on erityisesti Vasun kasvan, liikun ja kehityksen osa-alue ja sen monipuolinen toteuttaminen osana kaikkea toimintaa.

Ihan pihalla 3 t

Ympäristö haastaa ja hauskuttaa, ulkona unelmat todeksi.

Piha, lähiympäristö ja ulkona liikkuminen tarjoavat lapselle mahtavan ympäristön erilaisten taitojen oppimiseen. Liikkumisen mahdollisuuksien luominen edellyttää varhaiskasvattajilta päivittäin tietoisia valintoja. Koulutuksessa perehdytään Varhaisvuosien fyysisen aktiivisuuden suosituksiin käytännön harjoitusten avulla.

Koulutusta varhaiskasvatuksen liikuntavastaaville

Liikuntaleikkikoulu ohjaajakoulutus 16 t

Liikuntaleikkikoulu täydennyskoulutus 4 t

= luentoja ja keskustelua

= liikkumista

Liikuntaleikkikoulun ohjaajakoulutus 16 t

Sisältö on suunniteltu vastaamaan varhaisvuosien liikuntasuosituksia (2016). Liikuntaleikkikoulu tukee Liikkuva varhaiskasvatus -ohjelman pienten askelten toteuttamista. Valmiit tuntimallit kehittävät lasten perusliikuntataitoja monipuolisesti ennen varsinaisten lajitaitojen opettelua.

Ohjaajakoulutuksessa teemoina ovat mm. leikinkehittely, liikunnan perustaitojen kehittyminen, liiketekijöiden ja erilaisten ohjaustapojen käyttö osana monipuolista lasten liikuntaa.

Liikuntaleikkikoulu -ohjaajakoulutuksessa osallistuja saa Liikuntaleikkikoulun ohjaajan oikeudet ja käyttöönsä ohjaajakansion valmiine tuntimalleineen.

Liikuntaleikkikouluohjaajan täydennyskoulutus 4 t

Oletko suorittanut Liikuntaleikkikoulun ohjaajakoulutuksen ennen vuotta 2018?

Koulutus uudistettiin vuoden 2018 aikana ja nykyään Liikuntaleikkikouluun kuuluu toimintamalleja kolmelle ikäluokalle.

Tule syventämään osaamistasi ja hakemaan päivitetty ohjaajakansio

Vanhempainilta-luento tai toiminnallinen vanhempainilta

Luennon aikana avataan tutkimuksellisia perusteita varhaiskasvatuksikäisen Lapsen liikkumisen merkityksestä lapsen kokonaiskehitykselle, herätellään ja kannustetaan perheitä liikunnan mahdollisuuksiin arjessa sekä tarjotaan perheille ideoita yhteiseen liikkumiseen.

Toiminnallisessa vanhempainillassa ovat myös perheiden lapset mukana liikkumassa.

Tilaisuus muokataan varhaiskasvatyksikön/kunnan tarpeiden mukaan.

= luentoja ja keskustelua

= liikkumista

Liikunnan aluejärjestöt

Koko Suomen kattava 15 liikunnan aluejärjestön verkosto toimii maakunnallisina liikunnan asiantuntijoina. Edistämme liikuntakulttuuria ja luomme hyvinvointia liikunnan keinoin. Keskeiset toimintatavat ovat osaamisen lisääminen, verkostotyö ja vaikuttaminen.

- 1 Etelä-Karjalan Liikunta ja Urheilu ry, IMATRA, eklu.fi
- 2 Etelä-Savon Liikunta ry, MIKKELI, esliikunta.fi
- 3 Etelä-Suomen Liikunta ja Urheilu ry, HELSINKI, eslu.fi
- 4 Hämeen Liikunta ja Urheilu ry, TAMPERE, hlu.fi
- 5 Kainuun Liikunta ry, KAJAANI, kainuunliikunta.fi
- 6 Keski-Pohjanmaan Liikunta ry, KOKKOLA, kepli.fi
- 7 Keski-Suomen Liikunta ry, JYVÄSKYLÄ, kesli.fi
- 8 Kymenlaakson Liikunta ry, KOUVOLA, kymli.fi
- 9 Lapin Liikunta ry, ROVANIEMI, lapinliikunta.com
- 10 Lounais-Suomen Liikunta ja Urheilu ry, TURKU, PORI, liiku.fi
- 11 Pohjanmaan Liikunta ja Urheilu ry, SEINÄJOKI plu.fi
- 12 Pohjois-Karjalan Liikunta ry, JOENSUU, pokali.fi
- 13 Pohjois-Pohjanmaan Liikunta ja Urheilu ry, OULU, popli.fi
- 14 Pohjois-Savon Liikunta ry, KUOPIO, pohjois-savonliikunta.fi
- 15 Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry, LAHTI, phlu.fi

liikunnanaluejarjestot.fi

